bhavAnI bhAratI by Sri Aurobindo

భవానీ భారతీ

Document Information

Text title : bhavAnI bhAratI

File name : bhavAnIbhAratI.itx

Category : major_works, devii, devI

Location : doc_z_misc_major_works

Author : Sri Aurobindo

Transliterated by : Sarada Susarla

Proofread by : Sarada Susarla, Sampadananda Mishra

Translated by : Richard Hartz

Description-comments : Modern sanskrit literature patriotic poem

Acknowledge-Permission: (copyright by Sri Aurobindo Ashram Trust, Puducherry

Latest update : August 28, 2021

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

bhavAnI bhAratI by Sri Aurobindo

భవానీ భారతీ

English translation by Richard Hartz

(copyright by Sri Aurobindo Ashram Trust, Puducherry)

సుఖే నిమగ్నః శయనే యదాసం మధోశ్చ రథ్యాసు మనస్చచార ।
స చిన్తయామాస కులాని కావ్యం దారాంశ్చ భోగాంశ్చ సుఖం ధనాని ॥ ౧॥

1. As I lay sunk in the comfort of my couch and my mind wandered on the roads of Spring, I thought of my people, of poetry, of wife and enjoyments, pleasure and possessions.

కాన్తైశ్చ శ◌ృఙ్గారయుతైశ్చ హృష్టో గానైః స ఛన్దో లలితం బబన్ధ ।
జగౌ చ కాన్తావదనం సహాస్యం పూజ్యే చ మాతుశ్చరణే గరిష్ఠే ॥ ౨॥

2. I shaped my delight into elegant verse in lyrical stanzas of sensuous passion; I sang of the smile on my beloved's face and of the revered and most sacred feet of the Mother.

చక్రన్ద భూమిః పరితో మదీయా ఖలో హి పుత్రానసురో మమర్ద ।
స్వార్థేన నీతోఽహమనర్చ పాదే దురాత్మనో భ్రాతృవధేన లిప్తే ॥ ౩॥

3. My country wept all around me, for a villainous Titan oppressed her children. Led by self-interest, I paid homage to the feet of the evil one stained with the blood of my brothers.

సుఖం మృదావాస్తరణే శయానం సుఖాని భోగాన్వసు చిన్తయన్తమ్ ।
పస్పర్శ భీమేన కరేణ వక్షః ప్రత్యక్షమక్ష్ణోశ్చ బభూవ కాలీ ॥ ౪॥

4. Lying at ease on a soft couch and dreaming of pleasures, enjoyments and wealth, I felt on my chest the touch of a dreadful hand and to my eyes grew visible the shape of Kali.

నరాస్థిమాలాం నృకపాలకాఞ్చీం వృకోదరాక్షీం క్షుధితాం దరిద్రామ్ ।
పృష్ఠే వ్రణాఙ్కామసురప్రతోదైః సింహీం నదన్తీమివ హన్తుకామామ్ ॥ ౫॥

5. Garlanded with the bones of men and girdled with human skulls, with, belly and eyes like a wolf's, hungry and poor, scarred on her back by the 'Titan's lashes, roaring like a lioness who lusts for kill,

క్రూరైః క్షుధార్తైర్నయనైర్జ్వలద్భిర్విద్యోతయన్తీం భువనాని విశ్వా ।

హుఙ్కారరూపేణ కటునా స్వరేణ విదారయన్తీం హృదయం సురాణామ్ ॥ ౫॥

6. with her fierce, hungry, blazing eyes irradiating all the worlds, rending the hearts of the gods with the piercing ring of her war-cry,

ఆపూర్య విశ్వం పశువద్విరావైర్లేలిహ్యమానాశ్చ హనూ కరాలే ।
క్రూరాఞ్చ నగ్నాం తమసీవ చక్షుర్హిస్రస్య జన్తోర్జననీం దదర్శ ॥ ౬॥

7. filling the world with bestial sounds and licking her terrible jaws, fierce and naked, like the eyes of a savage beast in the dark-thus did I see the Mother.

ఆలోలకేశైః శిఖరాన్నిగృహ్య కరాలదంష్ట్రైశ్చ విసార్య సిన్ధూన్ ।
శ్వాసేన దుద్రావ నభో విదీర్ణ న్యాసేన పాదస్య చ భూశ్చకమ్పే ॥ ౭॥

8. The mountain-tops cowered beneath her dangling locks and the seas drew back from her awful fangs; her breath scattered the torn clouds and earth trembled at the fall of her feet.

ఉత్తిష్ఠ దేహీతి పిపాసురమ్బా దధ్వాన రాత్రౌ నగరే వితారే ।
సేయం స్తనన్తీ రజనీం తమిస్రాం బభౌ సమాపూర్య మనాంసి చార్యా ॥ ౯॥

9. “Arise! Give!” The Mother’s thirsting call resounded through the night in the starless city. Thundering, the noble goddess filled with her presence the night’s blackness and the hearts of men.

భీతః సముద్విగ్నమనాశ్చ తల్పాదుత్థాయ పప్రచ్ఛ తమో నమస్యమ్ ।
కా భాసి నక్తం హృదయే కరాలి కుర్వాణి కిం బ్రూహి నమోఽస్తు భీమే ॥ ౧౦॥

10. Alarmed and shaken in mind, I sprang from my couch and questioned that shape of darkness which compelled worship: “Who art thou who appearest to my heart in the night in thy terrible splendour? What must I do? Speak! Salutation to thee,
O dreadful goddess!”

సింహస్య సారావముదీరయన్తీ క్రూరస్య కుఞ్జే భ్రమతో వధార్థమ్ ।
ససర్జ వాక్యాని కరాలమూర్తిర్యథా సముద్రస్తనితం శిలాయామ్ ॥ ౧౧॥

11. Uttering a sound like the lion’s roar when it roams ferocious in the jungle in search of prey, the goddess in her form of terror loosed forth words like the thundering of ocean upon the rocks.

మాతాస్మి భోః పుత్రక భారతానాం సనాతనానాం త్రిదశప్రియాణామ్ ।
శక్తో న యాన్పుత్ర విధిర్విపక్షః కాలోఽపి నో నాశయితుం యమో వా ॥ ౧౨॥

12. "I am the mother, O child, of the Bharatas, the eternal people beloved of the gods, whom neither hostile Fate nor Time nor Death has power to destroy.

తే బ్రహ్మచర్యేణ విశుద్ధవీర్యా జ్ఞానేన తే భీమతపోభిరార్యాః ।
సహస్రసూర్యా ఇవ భాసురాస్తే సమృద్ధిమత్యాం శుశుభుర్ధరిత్ర్యామ్ ॥ ౧౩॥

13. Their strength purified by their continence, rendered noble by selfknowledge and severe austerities, resplendent like a thousand suns they shone on a prosperous earth.

శూరాః ప్రగల్భాశ్చ హి శాత్రవాణాం స్పర్ధాలవం సోఢుమమర్షణాస్తే ।
పూజాం జనన్యా రిపుభిః సమాప్య రేజూ రణాన్తే రుధిరాక్తదేహాః ॥ ౧౪॥

14. Heroic and bold, they would brook no hint of defiance from their foes. Worshipping the Mother with the sacrifice of her enemies, at battle's end they stood radiant, their limbs anointed with blood.

దీనాః క ఏతే ఘృణినో దరిద్రాః శాన్తిం జఘన్యాం గణికామిబాన్ధాః ।
భజన్తి భోః కాపురుషాః కుబుద్ధ్య ఆలిఙ్గ్య యే మోదథ మృత్యుమేవ ॥ ౧౫॥

15. But who are these pitiful and indigent wretches who in their blindness embrace a degrading peace like a prostitute? O you unmanly and weakminded men! Do you not know that it is Death you clasp?

క్లీవాః కియన్త్యేవమసూన్దినాని ధరిష్యథార్తాః ప్రహృతా వృథైవ ।
హసన్త్యమిత్రా అపమానరాశిం క్రీణీయ శాన్త్యా ధనశోషణఞ్చ ॥ ౧౬॥

16. How long will you thus impotently bear your lives in suffering, wantonly beaten by your oppressors'? Your haters laugh at you; you buy with peace a heap of dishonour and the depletion of your wealth.

మ్లేచ్ఛస్య పూతశ్చరణామృతేన గర్వం ద్విజోఽస్మీతి కరోతి కోఽయమ్ ।
శూద్రాదనార్యతరోఽసి శూద్రో వ్రతైః కిమేతైర్నరకస్య పాన్థే ॥ ౧౭॥

17. Who is this, sanctified by the nectarous touch of the feet of foreign barbarians, who prides himself on being a Brahmin? You are a Shudra less Aryan then the Shudras! Of what use are these vows for the traveller on the path to Hell?

ఉత్తిష్ఠ భో జాగృహి సర్జయాగ్నీన్ సాక్షాద్ధి తేజోఽసి పరస్య శౌరేః ।
వక్షఃస్థితేన సనాతనేన శత్రూన్హుతాశనేన దహన్నటస్వ ॥ ౧౮॥

18. Arise! Awake! Leave your ritual fires, for you are the incarnate lustre of Krishna, the Supreme. Go forth consuming your enemies with the fire that dwells eternal in your breast.

కః క్షత్రబన్ధుర్భవనేషు గూఢో మద్యేన కటాక్షైశ్చ విలాసినీనామ్ ।
ధర్మాన్యశో దుర్బల విస్మృతోఽసి యుధ్యస్వ భో వఞ్చక రక్ష ధర్మాన్ ॥ ౧౯॥

19. Who is this relative of Kshatriyas hiding in his palace with wine and the darting glances of voluptuous women? Your duty and honour have you forgotten in your weakness? Fight, hypocrite, and preserve the Dharma!

అస్త్యేవ లోహం నిశితశ్చ ఖడ్గః క్రూరా శతఘ్నీ నదతీహ మత్తా ।
కథం నిరస్త్రోఽసి మృతోఽసి శేషే రక్ష స్వజాతిం పరహా భవార్యః ॥ ౨౦॥

20. Iron there is and the sword is sharp; the cruel cannon bellows here in a drunken fury. How is it that you are unarmed? You lie as if dead! Protect your race, be Aryan and a slayer of your foes.

వైశ్యోఽసి కశ్చేహ విశః సమృద్ధ్యై ధనం కిమేతద్విపణీషు సజ్జమ్ ।
మ్లేచ్ఛర్ద్ధిరేషా కురుషే దరిద్రాం మామేవ కాలీం ఖల మాతృద్రోహిన్ ॥ ౨౧॥

21. And what kind of Vaishya are you here? What goods are these arrayed in the market-places for the prospering of the people? This is the wealth of the foreign exploiter! You impoverish me, Kali, O vile traitor to your Mother!

మ్లేచ్ఛర్ద్ధిమేతాం జ్వలనాయ దేహి రోషాగ్నినా కిం న బిభేషి కాల్యాః ।
దేవీం భవానీం హృది పూజయిత్వా యతస్వ లక్ష్మ్యై భవ జన్మభూమ్యాః ॥ ౨౨॥

22. Give to the flames this wealth of the foreigner. Do you not fear the burning wrath of Kali? Worshipping the goddess Bhavani in your heart, strive and enrich your motherland.

భో భో అవన్త్యో మగధాశ్చ వఙ్గా అఙ్గాః కలిఙ్గాః కురవశ్చ సిన్ధో ।
భో దాక్షిణాత్యాః శృణుతాన్ధ్రచోలా వసన్తి యే పఞ్చనదేషు శూరాః ॥ ౨౩॥

23. You and you, O peoples of Avanti and Magadha, Vanga, Anga and Kalinga, O Kurus and men of' Sind: hear me! O southerners, you of Andhra and the Chola country, and you heroes of the land of the five rivers;

యే కే త్రిమూర్తి భజతైకమీశం యే చైకమూర్తి యవనా మదీయాః ।
మాతాహ్వయే వస్తనయాన్హి సర్వాన్ నిద్రాం విముఞ్చధ్వమయే శృణుధ్వమ్ ॥ ౨౪॥

24. you who adore the triple form of the one Lord and you, my Mohammedan sons, who worship Him in His uniqueness: I, the Mother, call all of you, for all are my children. Shake off your slumber! Oh, hear!

కాలస్య భేరీం శ◌ృణుతాద్రిశ◌ృఙ్గే రౌద్రం కృతాన్తం మమ దూతరూపమ్ ।
దుర్భిక్షమేతానథ భూమికమ్పాన్ నిబోధతాధీశతమాగతాస్మి ॥ ౨౫॥

25. Listen to the drum of Time on the mountain-tops. Behold pitiless Death, my messenger. Famine and earthquake announce that I have come in the fullness of my might.

దేహి క్రతూన్దేహి పిపాసురస్మి జానీహి దృష్ట్వా భజ శక్తిమాద్యామ్ ।
శిరాంసి రాజ్ఞాం మహతాం తనూశ్చ భోక్తుం నదన్తీ చరతీహ కాలీ ॥ ౨౬॥

26. Offer sacrifice to me; give, for I am thirsty. Seeing me, know and adore the original Power, ranging here as Kali who roars aloud and hungers to enjoy the heads and bodies of mighty rulers.

రక్తప్రవాహైరపి నాస్మి తృప్తా శతైః సహస్రైరయుతైరజానామ్ ।
ప్రదత్త భిత్త్వా హృదయాని రక్తం సమ్పూజయన్త్యేవమజాం కరాలీమ్ ॥ ౨౭॥

27. Not by torrents of blood from hundreds and thousands and tens of thousands of goats am I satisfied. Break open your hearts and offer that blood to me, for so do they worship the unborn and dreadful Goddess.

యేషాం సదైవాత్మబలిప్రవృత్తాః శూరా మహాన్తః ప్రముఖాః కులార్థే ।
సౌమ్యా కరాలీ భవతి ప్రజానాం రక్తేన పుష్టా వినిహన్తి శత్రూన్ ॥ ౨౮॥

28. Wheresoever are great heroes and leaders engaged in continual selfsacrifice for the good of their race, towards those nations does Kali grow gracious, nourished with blood, and they crush their enemies.

కం బిభ్యతార్యా రుధిరస్య సిన్ధౌ నిమజ్జతాస్మిన్భవతార్యసత్త్వాః ।
త్రిశూలి భోః పశ్యత తత్ర పారే జ్యోతిర్విద్యుదేతీదమభిన్నతేజః ॥ ౨౯॥

29. Whom do you fear, O Aryans? Plunge into this sea of blood; show that you are made of Aryan stuff indeed! Lo, there on the further shore see a light arise, inviolable in brilliance and armed with the trident.

కవే విలాసిఞ్శ◌ృణు మాతృవాక్యం కాలీం కరాలీం భజ పుత్ర చణ్డీమ్ ।
ద్రష్టాసి వై భారతమాతరం తాం ఘ్నతీమరాతీన్భృశమాజిమధ్యే ॥ ౩౦॥

30. O poet and sensualist, hear the word of the Mother: adore Kali the Terrible, my son, the fierce Chandi. Verily you shall see her, the mother of the Bharatas, striking down her foes mightily in the thick of the fight.

సనాతనాన్యాహ్వాయ భారతానాం కులాని యుద్ధాయ జ్యోఽస్తు మా భైః ।
భో జాగృతాస్మి క్వ ధనుః క్వ ఖడ్గ ఉత్తిష్ఠతోత్తిష్ఠత సుప్తసింహాః ॥ ౩౦॥

31. Summon forth to battle the ancient tribes of the Bharatas. Let there be victory; fear not. Lo, I have awakened! Where is the bow, where the sword? Arise, arise, O sleeping lions!”

ఇమాని వాక్యాని నిశమ్య రాత్రౌ తేజశ్చ భీమం తిమిరే విలోక్య ।
చిత్తం ననర్తాశు విహాయ సద్మ భోగాన్వినిర్ధూయ చ నిర్జగామ ॥ ౩౨॥

32. Hearing these words in the night and beholding in the darkness a dreadful splendour, my heart danced and leaving my house, shaking off my pleasures, I quickly went forth.

సాన్ద్రం తమిస్త్రావృతమార్తమన్ధం దదర్శ తద్భారతమార్యఖణ్డమ్ ।
గూఢా రజన్యామరిభిర్వినష్టా మాతా భృశం క్రన్దతి భారతానామ్ ॥ ౩౩॥

33. I saw then this land of India, the Aryan country, wrapped thickly in darkness, suffering, blinded; hidden in the night, ruined by her enemies, the mother of the Bharatas wept aloud.

స భ్రామయామాస దృశం రజన్యాం భ్రాతౄన్స తప్తస్తిమిరే విచిన్వన్ ।
కఙ్కాలసారాణి దదర్శ తాని శవాని తేషాం కరుణాని భూమౌ ॥ ౩౪॥

34. I cast my glance about in the night, grieved, searching out my brothers in the shadows. Their corpses I saw on the ground, pitiable, reduced to skeletons.

తదా దదర్శాసురమేకమీశం కిరీటినం వజ్రధరం మహాన్తమ్ ।
అశ్రూణి రక్తౌఘశతాని మాతుః సంగృహ్య పుష్ణన్తమపత్యసంఘాన్ ॥ ౩౫॥

35. Then did I see a lordly Titan, crowned, gigantic, bearing a thunderbolt, feeding the hordes of his offspring with the tears of the Mother mixed with a hundred streams of her blood.

పదా తుషారాద్రిమదీనసత్త్వం మృద్నన్తమన్ధ్రానితరేణ పౌణ్డ్రాన్ ।
ప్రసారయన్తం కరవాలముగ్రం చీనావనౌ పహ్లవభూమిఖణ్డే ॥ ౩౬॥

36. Oppressing with one foot the invincible Himalaya, with the other the plains of Andhra and Paundra, he brandished a harsh sword over China and the land of the Pahlavas (Persia).

ఖలం విశాలం బలగర్వితం తం వికత్థమానం ధర్మమధర్మబుద్ధిమ్ ।
దృష్ట్వా త్వభూచ్చిత్తమివాగ్నికుణ్డం క్రోధేన జజ్వాల హి శాశ్వతేన ॥ ౩౭॥

37. As I looked on him, huge and vile, inflated with the pride of his strength, unrighteous and boasting of righteousness, my heart became like a fire-pit and burned with an undying wrath.

కులాని సుప్తాని సనాతనాని హ్వాతుం జగౌ జాగరణాయ భీమా ।
క్రూరం విరావౌఘముదీరయన్తీ పార్శ్వే మమాయాద్రజనీవ ఘోరా ॥ ౩౮॥

38. The dread voice of the goddess was raised to call out of their sleep the imperishable tribes. Then, uttering a fierce flood of cries, she came to my side, formidable like the night.

భీమైః కరాలైర్ధరణీ వచోభిశ్చాల సిన్ధుశ్చ నభో జగర్జ ।
భీమైః సరోషైశ్చ విలోకనైస్తైర్బ్రహ్మాణ్డముత్తప్తమివాగ్నివృష్ట్యా ॥ ౩౯॥

39. Earth and sea shook with the awful violence of her words and the heavens thundered back. The terror of her angry looks afflicted the creation like a deluge of fire.

త్రైలోక్యమున్మాదకరైః కరాల్యా ఆవాహనైః పూర్ణమభూచ్చ సర్వమ్ ।
జ్వాలాముఖీ దారుణవహ్నిగర్భా కణ్ఠాదుదక్రామదజస్రశబ్దా ॥ ౪౦॥

40. All the three worlds were filled with the maddening summons of Kali. A volcano of devastating flame issued from the throat in immortal words.

క్షోభేణ తీవ్రేణ చరాచరస్య క్షుబ్ధాన్యపశ్యం పృతనాని తత్ర ।
స్వప్నోత్థితానీవ వచః సురౌద్రం భో హన్యతాం దుష్ట ఇతీరయన్తి ॥ ౪౧॥

41. Now I saw armies as if roused from sleep, agitated by the intense agitation that had seized the world, shouting fiercely, “Death to the villain!”

జ్ఞాత్వా హి మాతూ రుదితం క్షతాని విద్యుద్ధరాణీక్షణశతాన్యభూవన్ ।
క్రోధైః సహస్రాణి తతో ముఖాని భీమాని భీమం దనుజేశమాయన్ ॥ ౪౨॥

42. Growing aware of the Mother’s weeping and her wounds, hundreds of eyes darted lightning. Then thousands of faces turned, dire with rage, upon the dread lord of Titans.

సుప్తేషు పుత్రేషు రణోత్సుకేషు నిశాచరః శోణితమార్యమాతుః ।
పిబన్వినర్దస్యబలాన్బలీ కో వహంసి చాణ్డాల కృతాన్తభక్ష్య ॥ ౪౩॥

43. “Who are you Aho, while her sons slept who are now eager for battle, have drunk the blood of the mother of the Aryans like a RakShasa, bellowing in the night? Who are you who, strong, oppress the weak, O fallen one, food for Death?”

ఇతీరయన్తీ వచనాని రుష్టా శస్త్రం గృహీత్వా ధనురగ్నిగర్భమ్ ।
అభ్యద్రవద్భీమమరాతిముగ్రా పశ్చాత్పురస్తాచ్చ జగర్జ కాలీ ॥ ౪౪॥

44. As she uttered these words, incensed, the violent goddess lifted a weapon, a fire-hurling bow, and rushed at her fearsome opponent. Before her and behind her Kali roared.

జ్వాలాకరాలా ధరణీ బభూవ క్రోధైర్జ్వలద్భిర్గగనఞ్చ తూర్ణైః ।
హ్రేషారవైర్దున్దుభినాఞ్చ నాదైర్జగద్విత్రస్తం దనుజస్య యుద్ధే ॥ ౪౫॥

45. Tile earth grew lurid with flame and swift tongues of flaming wrath licked the sky. Sounds of neighing and the rumble of drums frightened the world as Kali fought with the Titan.

రక్తాక్తమేఘా నభసీవ తేపుః పపాత చోర్వ్యాం రుధిరోగ్రవృష్టిః ।
రక్తోదధౌ రేజిర అద్రిసంఘా వసున్ధరా రక్తమయా బభాసే ॥ ౪౬॥

46. Clouds stained with blood seemed to burn in the heavens and a fierce rain of blood fell upon the earth. The mountains rose up from a bloodred sea. All the land was as if turned to blood.

భీమో రజన్యామసురో బలీయాన్ మమర్ద సైన్యాని సురప్రియాణామ్ ।
జగర్జ చోన్మత్తమనాః సురారిః కో మే సమః పుంస్వితి రూఢగర్వః ॥ ౪౭॥

47. The mighty Titan, terrible in the night, was crushing the armies of the people beloved of the gods. Intoxicated with pride, the enemy of the gods thundered, “Who is there in the world who is equal to me?”

తదా తమిస్రామపసారయన్తం రక్తప్రకాశం దివి బాలసూర్యమ్ ।
శరోపమైర్ఘ్నన్తమివాంశుభిస్తం ప్రీతో దదర్శాహముదగ్రరశ్మిమ్ ॥ ౪౮॥

48. Then, repelling the darkness and piercing the adversary with beams like arrows, I saw with a thrill of gladness a rising sun that shed a ruddy glow in the heavens, casting its rays aloft.

సమాకులం భావిభిరాస్యవర్యైర్బ్రహ్మాణమపశ్యమథాభ్రరూపమ్ ।
సహస్రనేత్రాణి దదర్శ తస్మిన్ ప్రతీక్షమాణాన్యభయం జనన్యాః ॥ ౪౯॥

49. Crowded with glorious faces of the future, I beheld now the creator Brahma in the shape of a cloud whence looked forth a thousand eyes that foresaw the Mother’s deliverance from fear.

ద్వికోటిభాస్వద్వరసూర్యభాసం జ్యోతిస్తదా సౌమ్యమరాతినాశి ।
నారీశరీర రమణీయకాన్తి దూరాదుదీచ్యాముదియాయ శుభ్రమ్ ॥ ౫౦॥

50. l hen, far off in the north, there arose, gracious, annihilating all enemies, a white light in the form of ’a Woman delightful in beauty, as radiant as twenty million dazzling suns.

తాం హ్లాదితా దీప్తజగత్సు దేవాస్తామన్తరీక్షే మధురం వయాంసి ।

జగుర్మనుష్యాః ప్రణిపత్య చోర్వ్యాం విశ్వం వినష్టాధి యదావివేశ ॥ ౫౧॥

51. Enraptured, the gode in the luminous realms sang her praises; the birds in the mid-region sang sweetly of her, and men prostrating themselves on the earth sang of her as she entered the world dispelling its anguish.

సమాధిధీరా హిమభూతదేహా యుగాన్యనేకాని హిమాద్రికూటే ।
యే యోగినో భారతగోప్తృరూపాస్తే తుష్టువుస్తాం ముదితా మహాన్తః ॥ ౫౨॥

52. On the Himalayan summits, steadfast in meditation, their bodies turned to ice, the great Yogis who through numberless ages have guarded India's destiny praised her with joy.

జ్ఞానాకరేభ్యో హి విలోచనేభ్యో హిమాని మన్దం యుగసఞ్చితాని ।
ఉత్సార్య దేవీమథ భీమకాన్తిం మహాప్రతాపా బలినీమగాయన్ ॥ ౫౩॥

53. Brushing slowly from eyes fathomless with wisdom the snow the ages had heaped there, they chanted in their puissance to the mighty Goddess terrible in radiant beauty:

తుభ్యం నమో దేవి విశాలశక్త్యై నమామి భీమాం బలినీం కృపాలుమ్ ।
త్వమేవ వై తారయసీహ జాతీరూర్జస్వలాయై నమ ఆదిదేవ్యై ॥ ౫౪॥

54. “Salutation to thee, O Goddess omnipotent! To thee I bow who art terrible and mighty and compassionate. Thou alone preservest these peoples. Salutation to the Forceful One, the primeval Goddess!

కస్తే బలం వర్ణయితుం సమర్థో దేవి ప్రచణ్డే కరపల్లవేన ।
ఏకేన హి భ్రామయసే రుణత్సి విశ్వం సతారార్కమనన్తవీర్యే ॥ ౫౫॥

55. Who is there who can describe thy might, O Goddess impetuous in thy ways? With one delicate hand thou settest whirling or arrestest in its motion the universe with all its stars and suns, O infinite in energy.

ఆజౌ యదా నృత్యసి చణ్డి ఘోరే శ్ృగాలఘుష్టే దధతీ త్రిశూలమ్ ।
స్పర్శేన కమ్పన్త ఇవాయుధస్య మహాన్తి తారానియుతాని నాకే ॥ ౫౬॥

56. When, wielding the trident, thou dancest, O Chandi, on the gruesome battlefield noisy with jackals, the vast multitudes of stars seem to tremble in the firmament'at the touch of thy weapon.

దయార్ద్రచిత్తా రుదితేన పుంసాం హంసి ప్రజాపీడకమస్తకేషు ।
యో మృత్యురత్తా భువనస్య రౌద్రః స కింకరస్తే వసతి త్రిశూలే ॥ ౫౭॥

57. Thy heart melting with pity for the weeping of men, thou smitest the heads of the oppressors of the people. Ravenous Death, the eater of the world, is thy servant who rides on the prongs of thy trident.

శక్తిః పరా కోటిషు మానవానాం సంమన్యునాం త్వం భవసి ప్రబుద్ధా ।
ఆర్యాన్విపన్నానవతీర్య పాసి యుగే యుగే యుధ్యస ఆర్యమాతః ॥ ౫౮॥

58. Thou art the supreme Power awakening in millions of impassioned men. Incarnating thyself, thou preservest this noble people when it is fallen into distress. From age to age thou fightest, O Mother of the Arvans.

సద్యోఽపి పశ్యామి గిరావుదీచ్యాం దేదీప్యమానం ధవలం వపుస్తే ।
త్వం భ్రాజసే జ్యోతిరుదేషి సౌమ్యే ప్రకాశయన్తీ భువనాని కాన్త్యా ॥ ౫౯॥

59. Today again I behold thy dazzling white form on the mountains of the north; effulgent thy- light arises, O gracious one, illumining the worlds with beauty.

ధేనౌ సమారూఢమనోజ్ఞకాన్తి రణోన్మదాయాం చరసీయమార్యా ।
శైలా ఇవోత్తుఙ్గశిఖాః సమూలాః పతన్తి సంఘాః పరితోఽసురాణామ్ ॥ ౬౦॥

60. Thou rangest here, noble goddess, with thy lovely limbs of' radiance mounted on a cow drunk with the zest of battle, and all around thee the Titan hosts tumble like lofty peaks uprooted.

సా శుభ్రవర్ణాసితవృత్తశ◌ృఙ్గా హిమస్య రాశిశ్చలతీవ తూర్ణమ్ ।
దేవప్రియా భారతభూమిరార్యా ధేనుస్వరూపేణ విహన్తి శత్రూన్ ॥ ౬౧॥

61. Bright of hue and with round black horns, she romps about like a swiftmoving mass of snow: it is the Aryan land of India, dear to the gods, who tramples her enemies in this shape of a cow.

వ్యూహాస్తవకస్మాజ్జితదైవతానాం భయేన తే పాణ్డురవక్త్రకాన్త్యః ।
వారిప్రపాతా ఇవ పర్వతేభ్యో ధావన్త్యధో వేగపరాః సశబ్దాః ॥ ౬౨॥

62. F -he legions of those who had defeated the gods, the lustre of their laces turning pale with fear, flee suddenly like cataracts clown the mountainsides, clamorous and intent on speed.

శ◌ృణోమి తే పాఞ్చనదేషు భీమే స్వరానుదారాఞ్జయనాదముగ్రమ్ ।
నిహన్యమానస్య రవం బలస్య భయఙ్కరే తారతరం శ◌ృణోమి ॥ ౬౩॥

63. I hear, O formidable goddess, the noble tones of thy fierce cry of victory echoed by the people of Punjab. Louder still, O fearsome warrior, is heard the uproar of the opposing forces as they are slaughtered.

కృష్ణస్య సైషా యమునా స్రవన్తీ రక్తేన నీలం విససర్జ వర్ణమ్ ।
బఙ్గేష్వసృక్కర్దమమేవ పశ్య దిగ్దక్షిణా భాతి సులోహితేవ ॥ ౬౪॥

64. Yonder Jumna, whose stream witnessed the sports of Krishna, has lost its sapphire hue, turning red with blood. Behold the soil of Bengal turned to a bloody mire, while the southern quarter gleams blood-red.

స్పృష్టాస్త్రిశూలేన విహాయసీమాః సులోహితా భాన్తి దిశః సమన్తాత్ ।
అభ్రాణి తే రక్తమయాని భీమే విభాన్తి యుద్ధేన సుదారుణేన ॥ ౬౫॥

65. Touched by thy trident, the regions of the sky seem to bleed, diffusing a reddish light everywhere. Due to the exceeding violence of thy warfare, O dreadful one, the clouds that bore water have become carriers of blood.

స్థోన్నతేషూపలకర్కశేషు దేవీమపశ్యం యుధి శేషితారీన్ ।
నిఃశేషయన్తీమదయాం సకోపాం శివాం త్రిశూలేన శివస్య శత్రూన్ ॥ ౬౬॥

66. On the rocky sea-beaches I have seen the Goddess annihilating in battle her remaining adversaries. Merciless, wrathful and beneficent, she cuts down with her trident the enemies of Shiva, the beneficent Lord.

ఖరైః సునిష్పిష్టమిదం సురభ్యా ఘోరం కిమేవాపి సుకృష్ణవర్ణమ్ ।
మాంసస్య పిణ్డం హ్యవనౌ నిరీక్షే శేషోఽయమస్త్యేవ తవాహితానామ్ ॥ ౬౭॥

67. What is this, hideous and black, trampled by the hooves of the cow of the gods'? It is a lump of flesh which I see on the ground: this is all that is left of those who were hostile to thee.

భగ్నాని తస్మిన్నిచయే విరూపే ప్రనిఃసరన్తీవ శిరాంసి కాని ।
పాదాః కరాశ్చాపి హి తత్ర తత్ర క్రూరాసి రుద్రాణి కరాలకృత్యా ॥ ౬౮॥

68. From that disfigured heap what broken heads seem to emerge! Feet and hands lie here and there. Cruel art thou, O Rudrani, in thy savage deeds!

క్రూరాసి రుద్రాణ్యథవా జఘన్యే క్రూరే ప్రజాపీడనరూఢగర్వే ।
దయేవ భూతేయమలం యదార్యం స్వర్గప్రదం మృత్యుమవాప యుద్ధే ॥ ౬౯॥

69. Cruel art thou, O Rudrani; or rather is this mercy, as it were, towards the base and cruel tyrant priding himself on the affliction of the people, that he should receive in battle a noble death leading to heaven.

ఏకో గతాసోఽరపి రుద్రశత్రోర్ధత్తే కరః పావకగర్భమస్త్రమ్ ।
ప్లుష్టశ్చ చీర్ణశ్చ తథాపి దగ్ధానసూన్భవాన్యాం క్షిపతీవ దైత్యః ॥ ౭౦॥

70. Though his life has departed, one hand of this enemy of Rudra still holds a fire-spitting weapon. Charred and mangled, it is as if the demon yet hurls at Bhavani his burnt life-force.

స్రోతాంసి పశ్యామి మహాయుధాస్యాదుద్గీర్యమాణాని హుతాశనస్య ।
ధృష్టోఽపి సో నాలభతే తు చణ్డీం తిష్ఠన్ప్రభామణ్డలమూర్తిమగ్రే ॥ ౭౧॥

71. I see currents of flame spewing from the mouth of the deadly weapon; but for all his insolence, and though he lies before her, he cannot reach the form of Chandi wrapped in an aura of splendour.

ఖడ్గః ప్రక్షిప్తస్తు విషాణమధ్యే విష్టమ్భయత్యన్తిమచేష్టితన్తత్ ।
సమాప్తమేతత్తవ తర్కయామి మహావ్రతం దేవి విశాలవీర్యే ॥ ౭౨॥

72. A sword thrust between his horns paralyses that parting gesture. Thus I deem thee to have fulfilled thy mighty vow, O Goddess of immense energy.

తుభ్యం నమో దేవి విశాలశక్త్యై భీమవ్రతే తారిణి కష్టసాధ్యే ।
త్వం భారతీ రాజసి భారతానాం త్వమీశ్వరీ భాసి చరాచరస్య ॥ ౭౩॥

73. Salutation to thee, O Goddess vast in thy power, to thee of terrible vows who carriest us through our difficult labour. Thou reignest as Bharati over the Bharatas; as the supreme Goddess thou rulest all this universe of animate and inanimate things.

త్వామీశ్వరీ త్వం జననీ ప్రజానాం కోఽన్యః ప్రభుర్దానమిదం తవాఢ్యే ।
స్వామిత్వమైశ్వర్యమనిన్ద్యతేజో దదాసి యా సాపి నిహంసి రుష్టా ॥ ౭౪॥

74. Thou art the supreme -Goddess, thou the Mother of creatures; who else has power? Mastery, supremacy and blameless lustre are gifts from thee, O opulent one, thou who givest these smitest also when thou art angered.

నమో నమో వాహనమేతదార్యే హిమాభకాన్తం మధురాయతాక్షి ।
తల్లాఙ్గులాగ్రేణ సుకృష్ణభాసా ధ్వజం కరోతీవ తవోచ్ఛ్రితేన ॥ ౭౫॥

75. Salutation, salutation, O noble goddess with thy large eyes of sweetness! This thy vehicle with its lovely hue of snow raises thy flag, as it were, in the black, glossy tip of its uplifted tail.

నమో నమో దేవి తవాలకాలీ రణశ్రమేణ ప్రసభం విముక్తా ।
ఉడ్డీయమానా నభసీవ మేఘో వేణిచ్యుతా భాతి సుదీర్ఘవక్రా ॥ ౭౬॥

76. Salutation, salutation, O Goddess! Forcibly loosened by the exertion of battle, the array of thy unbraided tresses flying about, long and wavy, appears to float like a cloud in the sky.

శ్వేతాననే విద్యుదివాసి భూమౌ రుషా ప్రదీప్తే హి విలోచనే తే ।
క్రీడన్త్యపాఙ్గేషు కరాలహాసాః శతహ్రదేవ స్తనయిత్నుమధ్యే ॥ ౭౭॥

77. When thy eyes flash with anger, O white-faced goddess, thou art like a streak of lightning fallen to earth; like lightning amid the thunderclouds thv dreadful laughter plays in the corners of thy eyes.

ద్రష్టుం రిపూంస్త్రాన్పతితాన్గతాసూన్ గ్రీవేయమీషన్నమితా చ శుక్లా ।
సజానువర్యం చరణం భవాన్యాః స్తమ్భో హిమస్యేవ విభాతి శుభ్రమ్ ॥ ౭౮॥

78. This white neck of thine is bent slightly to look at thy fallen and lifeless foemen. The white legs of Bhavani, from the feet to the beautiful knees, gleam like pillars of snow.

శుక్లం ప్రవాతైరనిలోపమం తే సంక్షోభితం భాసురతోయదాభమ్ ।
వాతీవ వాసో రుచిరాణి మధ్యే భ్రాజన్త అఙ్గాని శశిప్రభేవ ॥ ౭౯॥

79. Fluttering in the breeze, thy bright and airy robe is a luminous cloud from whose midst thy radiant firnbs shine forth like moonlight.

ఉదీర్ణఫేనః పయసస్తరఙ్గః క్షీరాబ్ధిమధ్యే స్తనమేకమేతత్ ।
త్వం దుర్నిరీక్ష్యాసి యదఙ్గకాన్తేస్త్విషార్దిరమ్బ ప్రతిహన్యతే మే ॥ ౮౦॥

80. This breast of thine is a foaming wave of milk swelling in the Milky Ocean. Difficult art thou to discern, O Mother, when my gale falls back from tire splendour of thv body of beauty.

సనాతనీ దేవి శివస్య పూర్వం వపుస్త్విదం ధారయసే యువత్యాః ।
తుభ్యం నమస్తుభ్యమనాదిమాతః సౌమ్యా భవామ్బ ప్రణతేషు భీమే ॥ ౮౧॥

81. Thou art ancient, t) Goddess -before Shiva thou wart–yet thou wearest this form of a maiden. Salutation to thee, O beginningless Mother! Be graci,)us, O terrible One. to those who prostrate themselves before thee.

ఉద్దిశ్య భూమిం ద్రుమరాజినీలాం శైలాన్తరాలేషు మహత్సు దృశ్యామ్ ।
కారుణ్యమయ్యాః ప్రసూతః కరస్తే దదాసి రుద్రాణ్యభయం ప్రజానామ్ ॥ ౮౨॥

82. Pointing to a land dark with trees visible in the vast spaces between the mountains, thy hand is extended, O compassionate one, O Rudrani, granting freedom from fear to the peoples.

తత్సంజ్ఞయా తే కరపల్లవస్య తమో విధూతం భువి భారతానామ్ ।
రక్తస్య మేఘా నభసోఽపధూతా అచిన్త్యవీర్యాసి శుభాసి సౌమ్యా ॥ ౮౩॥

83. By that sign of thy flowerlike hand the darkness is expelled from the land of the Bharatas. -h he clouds of blood vanish from the skies. Unthinkable is thy strength; beautiful thou art and gracious.

సౌమ్యం వపుస్తే హిమవర్ణమార్యం సౌమ్యం భవాన్యా వదనం హ్యుదారమ్ ।
శుక్లామ్బరాం యౌవనశుభ్రకాన్తిం స్నేహార్ద్రనేత్రాం బలినీం నమామి ॥ ౮౪॥

84. Gracious is thy noble form white as snow, gracious the exalted countenance of Bhavani; I bow to the Mighty One robed in white, radiant with the bright beauty of youth, her eyes moist with compassion.

నరాస్థిమాలా నృకపాలకాఞ్చీ క్వ సా కరాలీ ।
నగ్నా చ ఘోరా వివృతాస్యభీమా యస్యా విరావైః సహసోత్థితోఽస్మి ॥ ౮౫॥

85. Where now is that terrible figure, garlanded with the bones of men and girdled with skulls, naked and fierce, dreadful with her gaping mouth, by whose cries I was suddenly roused?

రక్తస్య యోఽయం వహతీహ సిన్ధుశ్ఛాయా శుభాయా హసతీవ తస్మిన్ ।
ఖడ్గం పరిభ్రామయతి స్తనన్తి నగ్నా సుఘోరా చ నమామి కాలీమ్ ॥ ౮౬॥

86. In the river of blood which flows yonder laughs the shadow of the beautiful One, brandishing a sword, thundering, naked and hideous: I bow to Kali!

కాలీ త్వమేవాసి సునిష్ఠురాసి త్వమన్నపూర్ణా సదయా చ సౌమ్యా ।
నమామి రౌద్రాం భువనాన్తకర్త్రీం ప్రేమాకులామేవ నమామి రాధే ॥ ౮౭॥

87. Thou indeed art Kali and utterly ruthless thou art; thou art Annapurna, the merciful and gracious. I bow to thee as the Violent One, O ender of the worlds; I bow to thee, O Radha, in thy ecstasy of love.

అనన్తశక్త్యృద్ధిమశేశమూర్తిం కో వక్ష్యతీమాం తవ సర్వశక్తే ।

తేజస్త్వమేతద్జ్వలినాం బలఞ్చ త్వం కోమలానామపి కోమలాసి ॥ ౮౮॥
88. Who can support in himself thy plenitude of infinite Power in which all thy forms are manifest, O Goddess omnipotent? Thou art this blazing might and thou art the strength of the strong; thou art also the gentlest of the gentle.

సౌమ్యామహన్త్వాం ద్విభుజాం నమామి త్రిశూలినీం త్వామభయం వహన్తీమ్ ।
త్వామమ్బ సావిత్రి శుభే త్రినేత్రే శుక్లాఙ్గవస్త్రాం వృషరూఢకాన్తిమ్ ॥ ౮౯॥
89. Two-armed in thy gracious aspect I bow to thee, and again with trident uplifted bringing deliverance from fear; to thee I bow, O Mother, O radiant Savitri, O three-eyed one, thy white-limbed, white-robed loveliness mounted on a bull.

దశాయుధాఢ్యా దశదిక్ష్వగమ్యా పాతాసి మాతర్దశబాహురార్యాన్ ।
సహస్రహస్తైరుపగుహ్య పుత్రానాస్సే జగద్యోనిరచిన్త్యవీర్యా ॥ ౯౦॥
90. Ten-armed with all thy ten weapons thou protectest the Aryans, O Mother unattainable in the ten directions; as the womb of' the world thou sitst with a thousand arms embracing thy children, unthinkable in thy energy.

ప్రకాశయన్తీం గహనాని భాసైర్భీమాం జ్వలత్పర్వతమూర్తిమగ్ర్యామ్ ।
పశ్యామి దేవీం నగరేషు సౌమ్యాం ద్వారి స్థితామార్యభువః సఖడ్గామ్ ॥ ౯౧॥
91. Illumining with her rays the impenetrable depths of the forests, her form like a mountain of fire, terrible and sublime, I see the gracious Goddess standing, sword in hand, at the gates of the cities of the Aryan country.

కలిం దమిత్వా జననీ ప్రజానాం సత్త్వాధికా [portion missing] ।
స్వాధీనవృత్తీని పునశ్చరన్తి పశ్యామి తాన్యాగమమార్గగాణి ॥ ౯౨॥
92. The mighty Mother of creatures has vanquished the Age of Strife. Once again the movements of freedom are abroad; I observe them following the paths of the ancient scriptures.

పునః శృణోమీమమరణ్యభూమౌ వేదస్య ఘోషం హృదయామృతోత్సమ్ ।
సుజ్ఞానినామాశ్రమగా మునీనాం కుల్యేవ పుంసాం వహతి ప్రపూర్ణా ॥ ౯౩॥
93. Once again I hear in the forests the chanting of the Veda which is a fountain of immortalising nectar to the heart. An overflowing river of humanity streams to the hermitages of the sages perfected in selfknowledge.

సనాతనాన్ రక్షతి ధర్మమార్గాన్ పునః సహస్రాంశుకులార్యజన్మా ।

లక్ష్మీః పునః సాప్యచలా స్మితాస్యా సముజ్జ్వలా రాజతి భారతేషు ॥ ౯౪॥

94. Once again the eternal ways of the Dharma are guarded by one nobly born in the Solar Race. And once again resplendent LakShmi, a smile on her lips, reigns steadfast among the Bharatas.

పురాతనీం మాతరమాగమానామాగచ్ఛతాఞ్చ స్తువతాఞ్చ భూమిమ్ ।
ప్రాచ్యాం ప్రతీచ్యాం జగతోఽఖిలస్య కోలాహలం వేగరవాఞ్ఛృణోమి ॥ ౯౫॥

95. In East and West I hear the cry and stir of the whole world hastening with praise on its tongue to this country, the ancient Mother of the Vedas.

సద్ధర్మగర్భేతి మహావ్రతేతి స్తువన్తి సైమ్యాఞ్చ భయఙ్కరాఞ్చ ।
దేవ్యాః ప్రియాం భూమిమనాదిశక్త్యాస్తీర్థస్వరూపేణ చ పూజయన్తి ॥ ౯౬॥

96. Praising the gracious and awe-inspiring Mother as the source of the true Law, the fulfiller of mighty vows, they revere as a place of pilgrimage this land dear to the Goddess beginningless in her power.

శివస్య కాశ్యాం నివసన్తి యే కే స్పర్శేన తే తస్య భవన్తి ముక్తాః ।
దేవ్యాస్తు పుణ్యేన పదార్పణేన సర్వార్యభూమిర్జగతోఽపి కాశీ ॥ ౯౭॥

97. As those who dwell in Shiva’s sacred city of Kashi are liberated by the auspicious touch of the Lord, so all this Aryan country where the Goddess has set her purifying feet shall be the Kashi of the world.

ప్రీతిర్దయా ధైర్యమదమ్యశౌర్యం శ్రద్ధా తితిక్షా వివిధాశ్చ విద్యాః ।
అనన్తరూపే త్వమసి ప్రసీద చిరం వసార్యే హృది భారతానామ్ ॥ ౯౮॥

98. O infinite in thy forms, thou art contentment, compassion, patience and indomitable heroism, faith and endurance and knowledge of every kind. Be gracious, noble goddess; dwell long in the hearts of the Indian people!

సిన్ధూన్హిమాద్రీఞ్చ సుసౌమ్యభాసా ప్రకాశయన్తీ సుదృఢప్రతిష్ఠా ।
తిష్ఠ ప్రసన్నా చిరమార్యభూమౌ మహాప్రతాపే జగతో హితాయ ॥ ౯౯॥

99. Illumining these rivers and snowy mountains with a mosti gentle lustre, be firmly established in the Aryan country. Abide forever gracious in this land, O Mighty One, for the good of the world!”

English translation by Richard Hartz

(copyright by Sri Aurobindo Ashram Trust, Puducherry)

Encoded and proofread by Sarada Susarla

bhavAnI bhAratI by Sri Aurobindo

pdf was typeset on March 24, 2024

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*